

Морозов Олексій Юрійович

магістр спеціальності «Арт-медіа»

Навчально-наукового Інституту журналістики

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Morozov Oleksii

Graduate of Master’s Program «Art Media» in

Educational and Scientific Institute of Journalism of

Taras Shevchenko National University of Kyiv

**УКРАЇНА ТА АНГЛІЯ: ПОРІВНЯННЯ ДИСКУРСУ ДОВКОЛА
ВИСВІТЛЕННЯ У СОЦІАЛЬНИХ МЕДІА АМАТОРСЬКИХ І НАПІВ
ПРОФЕСІЙНИХ ФУТБОЛЬНИХ КОМАНД
UKRAINE AND ENGLAND: COMPARISON OF DISCOURSE AROUND
THE COVERAGE OF AMATEUR AND SEMI-PROFESSIONAL
FOOTBALL TEAMS IN SOCIAL MEDIA**

Анотація. Основна мета цієї наукової статті – це всебічний аналіз і дослідження відмінностей формування і роботи аматорських футбольних команд в Україні та Англії. Чому саме таке порівняння? Якщо з вибором України як кандидата для порівняння все зрозуміло – це найближчий і найзрозуміліший приклад як для автора, так і для читачів цієї статті, то вибір Англії зумовлений масивною і, ймовірно, найбільш розвиненою в світі структурою напів професійних і аматорських ліг, кількість яких сягає 57 [1]. Це слугує прикладом того, як має функціонувати здорова градуйована система спортивних змагань, де будь-який клуб лише завдяки успішним результатам може піднятися до найвищої ліги. Звісно, якщо така мета взагалі є. Важливою функцією розвиненої футбольної системи в Англії є не

тільки шлях до найвищих ліг, а й розвиток культури спорту серед людей, які сприймають це не як професію, а і як хобі. Це важливо для формування спільнот, які будуються на основі спільних інтересів, а також оздоровлення громадян країни.

Так, повномасштабна війна в Україні є ще одним із каталізаторів розвитку аматорського спорту в Україні. Це сприятиме як формуванню спільнот, які необхідні для людей, які психологічно постраждали внаслідок повномасштабного вторгнення РФ в Україні, а також для ветеранів, які можуть мати як психологічні проблеми зі здоров'ям внаслідок війни, так і фізичні травми, більшість із яких потребує інтенсивної фізичної реабілітації і терапії, яка, зокрема, включає і футбол серед інших спортивних ігор і занять. Про розвиток спорту в українських громадах зокрема говорять і в підкомітеті з питань державної молодіжної політики Верховної Ради [2].

Ключові слова: *футбол, спорт, соціальні медіа, культура, Україна, Англія.*

Summary. *The main goal of this scientific article is a comprehensive analysis and investigation of the differences in the formation and operation of amateur and semi-professional football teams in Ukraine and England. Why this comparison exactly? While Ukraine is a clear choice due to its proximity and familiarity for both the author and the readers, England is selected because of its extensive and possibly the most developed structure of semi-professional and amateur leagues, totaling 57 [1]. This serves as an example of how a healthy tiered sports competition system should function, where any club can rise to the top league through successful results, if such an objective exists. An important function of the developed football system in England is not only the path to top leagues but also the development of sports culture among people who view it as a*

hobby rather than a profession. This is crucial for building communities based on shared interests and improving the health of the country's citizens.

The ongoing war in Ukraine is also a catalyst for the development of amateur sports in the country. It will help form communities necessary for people psychologically affected by the full-scale invasion of Ukraine by Russia, as well as for veterans who may have psychological health issues or physical injuries from the war, most of which require intensive physical rehabilitation and therapy, including football among other sports and activities. The development of sports in Ukrainian communities is also discussed in the subcommittee on state youth policy of the Verkhovna Rada of Ukraine [2].

Key words: *football, sports, social media, culture, Ukraine, England.*

Постановка проблеми. Розвиток спорту в Україні важливий, як ніколи до цього в історії країни. Навіть попри те, що Україна показує успішні результати на міжнародних змаганнях у різних видах спорту (22 місце на Олімпійських іграх-2024 у Парижі, 12 медалей), в країні відсутній базис, ґрунт для переходу спорту на інший рівень. Розвиток аматорського і напів професійного спорту – це ключ до вирішення цієї проблеми, а також один із важливих чинників для оздоровлення нації, яка зараз продовжує страждати і втрачати це здоров’я через агресію Російської Федерації.

Мета статті. На прикладі власного дослідження соціальних мереж і робіт англійських науковців показати, як дискурс в інтернеті може впливати на формування аматорського і напів професійного футболу в контексті створення спільнот. Крім того, це дослідження – лише перший крок на шляху до впровадження схожої до англійської системи в Україні або ж її повне або часткове переосмислення.

Основні результати дослідження. Аматорський футбол в Україні та Англії сприймається по-різному і на це є кілька причин. По-перше, футбольні стадіони в Англії більш розвинені інфраструктурно: мають

трибуни і навіть точки продажу їжі й напоїв, що створює більш комфортні умови для вболівальників. Це напряму впливає на висвітлення аматорського футболу в соцмережах. Так, у непрофесійний футбол в Англії за рік (станом на 2023 рік) грає близько 14 мільйонів людей [3], тоді як населення країни складає близько 67 мільйонів. Крім того, аматорський футбол в Англії генерує дохід для держави: у 2021 році дослідження показало, що напів професійний футбол у країні щороку створює соціальну й економічну цінність у 10 мільярдів фунтів стерлінгів [4].

Поки англійський аматорський футбол розвивається, то український напів професійний футбол перебуває у кризі. Так, в Україні зараз існує негативний тренд на кількість команд-учасників чемпіонатів України з футболу серед аматорських команд [5]. З 2018 року їхня кількість щороку зменшувалася: з 35 до 15 у сезоні 2022/2023. Ці показники – ключові для розвитку спорту. Серед причин зменшення кількості учасників пандемію COVID-19, а також початок повномасштабного вторгнення РФ.

В Україні працює громадська організація Асоціація аматорського футболу в Україні, яка регулярно оновлює свій сайт із розкладом матчів, таблицями і подіями змагань. Утім, висвітлення в соціальних медіа (Instagram, Facebook, Twitter) в Асоціації лише часткове й нерегулярне, ймовірно, через нестачу фінансування, яке потрібно для того, щоб найняти SM-спеціаліста. У такому випадку відсутність будь-якого контенту відсікає можливість звернути увагу людей молодшого покоління, яке має кліпові мислення й користується переважно лише соціальними медіа. На менше висвітлення аматорського футболу в соціальних медіа, ймовірно, також впливає гірший економічний розвиток України, а через це й гірше забезпечення середньостатистичного громадянина, який може не мати грошей для телефону з камерою, яка дозволила би створити потрібний для соцмереж контент. Замість Асоціації відповідальність за інформаційне забезпечення беруть на себе обласні асоціації футболу.

Важливість розвитку аматорського і напів професійного футболу не варто недооцінювати також у контексті футбольних симуляторів, зокрема, Football Manager 24 та інших. Кількість гравців у футбольний симулятор Football Manager 24 сягнула семи мільйонів у 2024 році [6]. У цій грі часто використовують для гри невідомі клуби, які шукають на різних майданчиках у соціальних мережах [7]. Наявність будь-яких українських клубів із історією та традиціями може створити інтерес серед гравців із інших країн, і в такий спосіб просувати національний бренд за кордоном.

Постає запитання, як такі аматорські й напів професійні клуби мають утримувати себе, якщо призових за змагання недостатньо, а міська, районна чи сільська рада не планує допомагати фінансуванням? Це проблема №1 для всього українського футболу, який з наявною системою утримання залежить суто від власника-бізнесмена, який може вирішити припинити існування клубу, навіть якщо це клуб із 100-літньою історією, після одного або двох сезонів. Щороку в Першій чи Другій лігах України з’являється кілька клубів, які мають достатньо коштів, щоб пройти шлях від нижчого дивізіону до кваліфікацій єврокубків. Найбільш свіжий приклад – житомирське «Полісся», яке сезон 2023/24 в Українській Прем’єр Лізі завершило на п’ятій сходинці й отримало шанс потрапити в Лігу конференцій. Утім, паралельно завжди відбувається й зворотній процес: якийсь із уже відомих клубів припиняє існування, як, наприклад, ФК «Нива Бузова».

Якщо можливості заробляти достатні кошти немає, є альтернативні варіанти, вказує профільне англійській видання The Non-League Football Paper [8]. Так, якщо клуби мають власний стадіон і територію довкола нього, клуби можуть здавати в оренду певні приміщення для різних заходів, проводити благодійні події і залучати локальні бізнеси до проєктів.

Висновки. Україна наразі не має ресурсів вийти на рівень розвитку аматорську футболу через низку причин, одна з яких – повномасштабна

війна в країні, а інша – відсутність фінансування й політичної волі збудувати розгалужену систему аматорського футболу. Це попри те, що Україна у 2024 році і збільшила фінансування вдвічі, якщо порівнювати з 2023 роком (7,5 мільярда гривень проти 3,7 мільярда). Фінансування збільшили для великої кількості видів спорту, зокрема й через Олімпіаду-2024. Футбол – не серед лідерів за фінансуванням у 2024 році [9].

Література

1. English Football League Pyramid System Guide. *William Hill*. 2023. URL: <https://news.williamhill.com/football/english-football-league-pyramid-system/> (дата звернення: 20.08.2024).
2. «Спорт ветеранів війни необхідно розвивати в громадах». *Верховна Рада України*. 2024. URL: https://komsport.rada.gov.ua/news/main_news/76877.html (дата звернення: 20.08.2024).
3. Is Grassroots Football Thriving in England?. *bromsgrovestandard.co.uk*. 2023. URL: <https://bromsgrovestandard.co.uk/lifestyle/is-grassroots-football-thriving-in-england/> (дата звернення: 20.08.2024).
4. English grassroots football adds billions in social and economic value. *www.consultancy.uk*. 2021. URL: <https://www.consultancy.uk/news/28926/english-grassroots-football-adds-billions-in-social-and-economic-value> (дата звернення: 20.08.2024).
5. Дорошенко І., Свасьєв А. Розвиток аматорського футболу в Україні. *Видання Харківської державної академії фізичної культури кафедри спортивних і рухливих ігор та кафедри одноборств*. 2023. № 1. С. 61–64.
6. Football Manager 2024 breaks records, scores seven million player milestone. *Sports-interactive.com*. 2024. URL: <https://www.sports->

interactive.com/news/football-manager-2024-breaks-records-scores-seven-million-player-milestone (дата звернення: 20.08.2024).

7. English Non-League Clubs with backstory. *Reddit.com*. 2023. URL: https://www.reddit.com/r/footballmanagergames/comments/143h5j5/english_nleague_clubs_with_backstory/ (дата звернення: 20.08.2024).

8. Financial Strategies of Lower League Clubs in England. *The Non-League Football Paper*. 2023. URL: <https://www.thenonleaguefootballpaper.com/guest-posts/447273/financial-strategies-of-lower-league-clubs-in-england/> (дата звернення: 20.08.2024).

9. Решнюк М. Як Україна фінансує спорт у 2024 році. *Інфографіка Tribuna.com*. 2024. URL: <https://ua.tribuna.com/uk/blogs/imbalance/3098329-yak-ukrayina-finansuye-sport-u-2024-roczyi-infografika-tribunac/> (дата звернення: 20.08.2024).

References

1. English Football League Pyramid System Guide. *William Hill*. 2023. URL: <https://news.williamhill.com/football/english-football-league-pyramid-system/>.

2. "Sports of war veterans must be developed in communities". *Verkhovna Rada Ukraine*. 2024. URL: https://komsport.rada.gov.ua/news/main_news/76877.html.

3. Is Grassroots Football Thriving in England?. *bromsgrovestandard.co.uk*. 2023. URL: <https://bromsgrovestandard.co.uk/lifestyle/is-grassroots-football-thriving-in-england/>.

4. English grassroots football adds billions in social and economic value. *www.consultancy.uk*. 2021. URL: <https://www.consultancy.uk/news/28926/english-grassroots-football-adds-billions-in-social-and-economic-value>.

5. Doroshenko I., Svatiev A. Development of amateur football in Ukraine. *Publication of the Kharkiv State Academy of Physical Culture of the Department of Sports and Movement Games and the Department of Martial Arts*. 2023. No. 1. P. 61–64.
6. Football Manager 2024 breaks records, scores seven million player milestone. *Sports-interactive.com*. 2024. URL: <https://www.sports-interactive.com/news/football-manager-2024-breaks-records-scores-seven-million-player-milestone>.
7. English Non-League Clubs with backstory. *Reddit.com*. 2023. URL: https://www.reddit.com/r/footballmanagergames/comments/143h5j5/english_no_nleague_clubs_with_backstory/.
8. Financial Strategies of Lower League Clubs in England. *The Non-League Football Paper*. 2023. URL: <https://www.thenonleaguefootballpaper.com/guest-posts/447273/financial-strategies-of-lower-league-clubs-in-england/>.
9. Reshniuk M. How Ukraine finances sports in 2024. *Tribuna.com infographic*. URL: <https://ua.tribuna.com/uk/blogs/imbalance/3098329-yak-ukrayina-finansuye-sport-u-2024-roczi-infografika-tribunac/>.